

Podróże to styl życia

#travel
&style

Czarnogóra

&active

&relax

&family

&nature

&food

&culture

Bezdroża

Mistrzowska
ochrona **ERGO**
HESTIA

Spis treści

Poznaj i doświadczył ▶ 2

Niezbędnik ▶ 6

Czarnogóra w pigułce ▶ 10

12

Oto Czarnogóra

Przyroda Czarnogóry ▶ 14

Historia ▶ 20

Społeczeństwo ▶ 28

Kultura i sztuka ▶ 35

Festiwale i wydarzenia ▶ 40

46

Podgorica i okolice

Podgorica ▶ 50

Wokół stolicy ▶ 55

Cetynia ▶ 57

Góry Lovćen ▶ 66

Jezioro Szkozerskie ▶ 68

88

Boka Kotorska

Herceg Novi ▶ 92

Risan ▶ 100

Perast ▶ 102

Kotor ▶ 108

Tivat ▶ 116

Kuchnia czarnogórska,
czyli jaka? ▶ 74

Mięso to podstawa ▶ 78

Kanion Cijevny ▶ 80

Fauna Jeziora
Szkoderskiego ▶ 83

Jezioro Szkoderskie
rodzinnie ▶ 84

Wino ▶ 120

Wegetarianie ▶ 124

Rowerem
po Czarnogórze ▶ 126

Czarnogórskie plaże ▶ 130

Na linie pod niebem
Czarnogóry ▶ 132

Muzeum kotów ▶ 134

136

Wybrzeże Adriatyku

Budva ▶ 142

Stary Bar ▶ 150

Petrovac na Moru ▶ 153

Ulcinj ▶ 155

Rakija ▶ 162

Kolejowa przygoda ▶ 168

Życie nocne
w Budvie ▶ 170

Paragliding ▶ 172

Aquapark Budva ▶ 174

Drogi widokowe ▶ 177

Kup książkę

Poleć książkę

180

W sercu kraju

Plav i góry Prokletije ▶ 184

Góry Komovi ▶ 194

Kanion Tary ▶ 198

Monaster Ostrog ▶ 204

Nikšić ▶ 206

Žabljak i góry Durmitor ▶ 209

 Kawa, herbata
i piwo ▶ 216

 Szczyty Bałkanów ▶ 221

 Rafting ▶ 224

 Jaka piękna autarkia,
czyli kuchnia
pasterska ▶ 228

CZARNOGÓRA PRAKTYCZNIE ▶ 232

Informator A-Z ▶ 234

Na miejscu ▶ 239

Indeks ▶ 253

Legenda ▶ 254

Kup książkę

Poleć książkę

Czarnogóra w pigułce

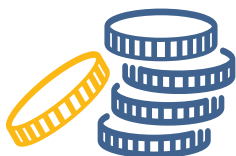
liczba ludności
623 tys.

największe miasta
PODGORICA 150 tys.
Nikšić 57 tys.
Pljevlja 19 tys.
Cetynia 14 tys.

ustrój polityczny
demokracja,
republika
parlamentarna

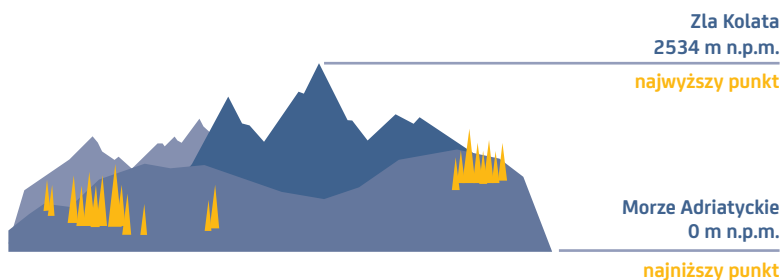
euro
EUR

Warszawa
UTC +1
(+2 latem)

Podgorica
UTC +1
(+2 latem)

struktura etniczna

- ▶ Czarnogórcy 43,22%
- ▶ Serbowie 32%
- ▶ Bośniacy 7,8%
- ▶ Albańczycy 5%
- ▶ tzw. Muzułmanie 4%
- ▶ ponadto: Chorwaci i Romowie

struktura religijna

- ▶ Kościół prawosławny 72%
- ▶ islam 19%
- ▶ Kościół katolicki 3,4%

Jeziro Szkoderskie

Największe jezioro Półwyspu Bałkańskiego oferuje różnorakie atrakcje. Na miłośników przyrody czeka tu unikatowy ekosystem, na zainteresowanych historią i kulturą – 50 wysepek, na których zachowały się ruiny zamków i twierdz, zabytkowe monasterium oraz cerkwie, a na amatorów ornitologii z całego świata... Cóż, im w ogóle nie trzeba reklamować tego miejsca.

Jeziorem Szkoderskim przebiega granica czarnogórsko-albańska. Do Czarnogóry należy 62% jego powierzchni.

Jezioro Szkoderskie jest największym akwenem śródlądowym na Półwyspie Bałkańskim. Od położonego zaledwie 25 km Adriatyku oddziela je masyw Rumija. Latem, przy niskim stanie wody, jezioro zajmuje obszar 412 km², a jego głębokość sięga 5–8 m. Za sprawą umiarkowanego, śródziemnomorskiego klimatu i bujnej roślinności zimą zbiornik staje się ostoją dla ptaków migrujących z północnej części kontynentu, a nawet z Syberii Zachodniej.

Na łądzie

W uroczej osadzie rybackiej **VRANJINA** można wsiąść na statek i płynąć dwiema trasami: pierwsza wiedzie przez monaster

św. Mikołaja, Żabljak i wyspę Grmožur, druga przez wyspy Starčevo, Beška i Moračnik.

Wycieczki wyruszają sprzed siedziby parku narodowego. Statek odpływa po zebraniu się co najmniej 10 chętnych (ok. 15 EUR).

Budowę **monasteru św. Mikołaja** ukończono w 1427 r., chwilowo pełnił funkcję siedziby zeckich metropolitów. W znajdującej się na jego terenie cerkwi pw. Zaśnięcia NMP jako jedynej spośród wszystkich w rejonie Jeziora Szkoderskiego zachowały się freski.

ŻABLJAK (CRNOJEVIĆA) to stare gniazdo rodu Crnojevićów, ostatnich władców Zety. Gdy w 1478 r. zdobywali je Turcy, Ivan Crnojević, widząc, że nie zdoła jej obronić, postanowił ją spalić i przenieść swą „stolicę” do twierdzy Obod. Ścieżka do twierdzy zaczyna się od północnej strony wzgórza. Powyżej domów mijamy niewielki cmentarz z małą cerkiewką. Do Żabljaka (nie pomyłmy go z bardziej znaną miejscowością o tej samej nazwie w Durmitorze) można dojechać od strony Podgoricy – trzeba z głównej szosy skręcić w prawo w drogę do Ponari i Donji Vukovići.

Na trasie łączącej **Virpazar i Ostros**, wiodącej wzdłuż południowo-wschodnich brzegów jeziora, można zobaczyć wiele interesujących miejsc, choć lokalna droga, bardzo wąska i kręta, jest dobra tylko dla kierowców o mocnych nerwach (choć im także radzimy startować w Virpazarze i kończyć w Ostrosie). Na wielu z kilkudziesięciu małych wzgórz zachowały się fortyfikacje i monastery powstałe za czasów panowania dynastii Bałšićów (XIV/XV w.), kiedy rejon ten nazywano Zecką Świętą Górą. Szczególną rolę w życiu duchowym Zety odegrały monastery Starčevo i Beška.

Naprzeciwko osady Vranjina znajduje się **VRIPAZAR** – XVIII-wieczne miasteczko założone na wysepce połączonej z lądem

Pelikany

Na obszarze Jeziora Szkoderskiego żyje pelikan kędzierzawy (*Pelecanus crispus*), największy przedstawiciel tego gatunku ptaków. Pelikan charakteryzuje się jedyłą w swoim rodzaju skórzastą kieszenią pod ponadpółmetrowym dziobem, która służy głównie do łowienia ryb i przechowywania wody w letnie dni.

[Kup książkę](#)

[Poleć książkę](#)

kilkoma mostami. Właśnie tu znajdowało się epicentrum trzęsienia ziemi, które w 1979 r. nawiedziło Czarnogórę. Jest tu zatoczka z przystanią, a także targowisko i restauracja.

Na południowy wschód od Virpazaru, wzdłuż południowo-zachodniego wybrzeża Jeziora Szkoderskiego, rozciąga się obszar zwany **Krajiną**, zamieszany głównie przez Albańczyków. Najciekawszym obiektem są tu ruiny **monasteru Ostros**, położonego niedaleko granicy z Albanią, 31 km od Virpazaru. Klasztor powstał na przełomie X i XI w. (pozostałości obecnej budowli pochodzą z XV w.). Niegdyś stały tu świątynia z kopułą i czworokątny budynek z wieżą. Rezydował tu władca Duklji Vladimir, który rządził nią do 1016 r., a w XV w. monaster był jedną z siedzib metropolitów zeckich.

Na wyspach

Na **wyspie STARČEVO**, której nazwa wiąże się z postacią zamieszkującego ją pustelnika, starca Makarego, znajduje się

zbudowany w 2. poł. XIV w. najstarszy z monasterów obszaru Jeziora Szkoderskiego. Kompleks, otoczony murem obronnym z bramą, składa się z małej, jednonawowej cerkwi Zaśnięcia NMP z kopułą i dobudowanym przedsionkiem oraz z budynku konaku i pomieszczeń gospodarczych. Przed cerkwią jest grób Bożidara Vukovicia, sławnego dyplomaty w służbie cesarza Karola V i kupca, a nade wszystko założyciela weneckiej drukarni, w której drukowano cyrylicą pierwsze książki po serbsku.

W monasterze położonym na **wyspie BEŠKA** znajdują się dwie zabytkowe cerkwie: św. Jerzego (prawdopodobnie z końca XIV w.) oraz Bogurodzicy – ufundowana w 1440 r. przez Jelenę Bałšić, córkę księcia Lazara i żonę Jerzego II Stracimirovicia-Bałšicia, jako jej pośmiertne „mauzoleum”.

Otoczony kamiennym murem monaster na szczycie **wyspy MORAČNIK**, wzmiankowany w 1417 r. w dokumencie lokalnego władcy Bałsy III, składa się z małej cerkwi oraz czteropiętrowej wieży obronnej.

[Kup książkę](#)

[Poleć książkę](#)

Burek

Jeden z najbardziej charakterystycznych bałkańskich smaków wywodzi się z Turcji, lecz można go odkryć także w Czarnogórze. Burek przybiera różne kształty – może być ciasteczkiem w formie zawiąjka, trójkąta lub rurki albo kawałkiem wypiekanego na dużej brytfannie ciasta. Jego podstawą jest cieniutkie ciasto filo (wyrabiane z mąki, wody i oliwy), które najczęściej wypełnia się farszem mięsnym, serowym, szpinakowym lub ziemniaczanym.

Kup książkę

Poleć książkę

Czarnogórskie plaże

Na adriatyckim wybrzeżu Czarnogóry nie brakuje plaż – a jeśli dodać, że wiele z nich znajduje się w cichych zatoczkach, obramowanych malowniczymi skałami, wokół których rosną sosnowe lasy lub pachnące ziołami śródziemnomorskie zarośla – to wydawać się może, że to nadmorski raj. I tak jest w istocie, choć liczne hotele i apartamenty wyrastają co kawałek, a tłumy spragnionych stońca i wody wczasowiczów okupują co piękniejsze skrawki wybrzeża. Szukając odpowiedniego miejsca nad morzem, trzeba pamiętać o kilku cechach czarnogórskich plaż, które różnią się w zależności od regionu.

Sławna Boka Kotorska niestety nie może się pochwalić pięknymi plażami. Wewnętrzna część zatoki, z miejscowościami takimi jak Kotor, Perast czy Dobrota, nie ma ich w ogóle – ciągną się tu tylko betonowe nabrzeża, z których do wody schodzi się po drabinkach lub schodkach, a czasem po spłachetku grubego żwiru. Zewnętrzna część Boki – turyści chętnie zatrzymują się w Tivacie lub Hercegu Novim z kurortem Igalo – to okolica, gdzie znajdziemy jedynie wąskie, żwirowe plaże. Z kolei dalej na południu, gdzie rozciąga się tzw. Riwiera Budwańska, plaże są zdecydowanie szersze, wciąż jednak głównie żwirowe. Co prawda, żwirek miejscami jest bardzo drobny, ale z piaskiem bałtyckich plaż nie można go porównać... Podobnie sytuacja wygląda w Barze i okolicach. Dopiero na samym południu kraju, w okolicach miasteczka Ulcinj, ciągną się prawdziwe piaszczyste plaże. Przede

wszystkim warto wymienić najdłuższą, bo blisko 13-kilometrową Veliką Plażę, na której można nie tylko się opalać czy pluskać w ciepłej (i płytkiej!) toni Morza Adriatyckiego, ale i spróbować swych sił w kitesurfingu. W południowej części tej plaży znajdziemy siedziby firm specjalizujących się w organizacji tej trudnej rozrywki. W samym miasteczku Ulcinj znajduje się jedna z najbardziej niezwykłych plaż w kraju. To przeznaczona wyłącznie dla kobiet, małeńka, obramowana skałami Żenska plaža, gdzie tuż obok brzegu morza biją naturalne źródła termalne.

Wybierając się na czarnogórską plażę, trzeba się liczyć z koniecznością wniesienia niewielkiej opłaty za wypożyczenie leżaka i parasola (3–5 Euro/dzień) lub wręcz zapłaty za wstęp. Warto pamiętać, że najdroższe są plaże obok wysepek Sveti Stefan: tam za sam wstęp płaci się aż 75 EUR!

KITESURFING NA VELIKIEJ PLAŻY

Dolcinium Kite Surf Club

► <http://kitesurfclub.me>

Ka'banya Kitesurf Beach

► <http://kitesurfmontenegro.com>

Sandbox Kite Club

► <http://kitesurfingmontenegro.com>

Kup książkę

Poleć książkę

Kup książkę

Poleć książkę

Muzeum kotów

Czy słyszeliście wcześniej o muzeum poświęconym kotom? Jeśli nie, to będąc w Kotorze, uświadomicie sobie, że to tu zmierzają ich tajemnicze ścieżki. Według legend port zawdzięcza swoją nazwę greckiemu słowu *katareo*, które oznacza gorąco. Jest jednak również sporo wyznawców teorii, wedle której nazwę miastu zafundowały tabuny futrzanych złośliwców, wylegających się na kotorskich murkach, chodnikach, bazarach i werandach. Kto ma rację? Trudno dociec. W tym nietypowym miejscu, swoistej kociej świątyni, znajdziemy niezliczoną ilość bibelotów i przedmiotów związanych z małymi tygryskami. Przestrzeń jest niewielka, bo są to zaledwie dwa pomieszczenia. Zobaczymy w nich np. okazjonalne pocztówki – na Boże Narodzenie i Wielkanoc, ślubne, walentynkowe, urodzinowe – obowiązkowo, a jakże, z motywem kota. W zbiorach kociego muzeum zgromadzono ponadto pokaźną kolekcję filatelistyczną wykorzystującą wizerunek dumnego zwierzęcia, wśród której znajdziemy również kilka znaczków polskich. Wizyta w pozornie banalnym muzeum z pewnością poprawi nam humor. I bez wątplenia zachwyci dzieci, szczególnie jeśli same dorastają z kocimi przyjaciółmi.

Cats Museum

- ▶ Trg Gospa od Anđela, Stari Grad 371
- ▶ www.catsmuseum.org

Kanion Tary

Licząca 149 km Tara jest najdłuższą rzeką Czarnogóry, a głęboka na 1250 m dolina, którą płynie, najgłębszym kanionem w Europie.

Kanion Tary rozciąga się na 80-kilometrowym odcinku między miejscowościami Bistrica i Šćepan Polje. Jego najgłębszy odcinek znajduje się na wysokości szczytu Veliki Štuoc. Obie strony kanionu tworzą ściany skalne, a rzeka – kaskady, baseny i wiry. W niektórych miejscach ściany kanionu są porośnięte lasami iglastymi, a gdzieś

gdzie rosną samotne sosny. Występuje tu również cis, uważany powszechnie przez tętejszą ludność za drzewo święte. Miejscowi wyrabiają z niego m.in. krzyże i amulety.

Ogromną atrakcją jest **sptyw Tara**. Najczęstszym miejscem startu sptywów, dostarczających niezapomnianych wrażeń, jest tzw. Splavište, ok. 2 km na południowy wschód od mostu we wsi Djurdjevića Tara. Ale można też rozpocząć sptyw w Kolašinie – mamy wtedy do pokonania najdłuższy odcinek. Końcowym przystankiem jest Šćepan Polje. Po drodze mijają się

W 1980 r. kanion Tary wraz z górami Durmitoru został wpisany na Listę światowego dziedzictwa kulturalnego i przyrodniczego UNESCO.

Kup książkę

Poleć książkę

stynny most na Tarze (zob. dalej), liczne progi i inne przeszkody na rzece. Innym punktem startu jest miejsce zwane Radovan Luka (na północ od Žabljaka), gdzie znajduje się Dom flisaka i kajakarza (Dom splavara i kajkaša), czyli motel-schronisko z restauracją. Można tam także rozbić namiot. Spływy są organizowane przez liczne biura turystyczne, które zapewniają dojazd samochodem do miejsca ich rozpoczęcia i zakończenia. Oferty można znaleźć w każdej większej miejscowości na wybrzeżu.

Jadąc samochodem, niekoniecznie uda się docenić ogrom kanionu. Poza kilkoma świetnymi przydrożnymi punktami widokowymi trudno dostrzec dno rozpadliny i ocenić jej imponujące rozmiary. Część trasy przebiega przez las. Pod względem krajobrazowym bardziej efektowne są np. drogi prowadzące przez kaniony Pivy i Moračy lub szosa biegnąca z Virpazaru wybrzeżem Jeziora Szkoderskiego.

Sezon spływów trwa od połowy lipca do połowy września, ale żądni wrażeń turyści mogą się tu pojawić nawet wiosną – emocje są wtedy największe.

By w pełni poczuć atmosferę kanionu, trzeba go zwiedzać z poziomu rzeki, biorąc udział w spływie organizowanym przez miejscowe firmy.

Bardzo ciekawa (i znacznie trudniej dostępna) jest część doliny położona poniżej mostu we wsi Đurđevića Tara – tu jednak (łędem) dotrą tylko zdeterminowani turyści piesi.

Dolina Tary formuje się w kanion mniej więcej 15 km za Mojkovcem (droga okrąża tu wydłużoną, ponad 7-kilometrową serpentyną dolinę bocznego potoku i wieś Bistrica). Niedaleko za szczytem serpentyny stoi **hotel Ravnjak**, poza pokojami oferujący także rozmaite formy aktywności: spływy Tarą, kanioning, paragliding, jazdę konną, wspinaczkę skalną i wycieczki górskie. Oczywiście działa tu także restauracja.

Niedaleko hotelu, tam gdzie szosa wraca nad Tarę, znajduje się pierwszy z ciekawszych punktów widokowych (brak oznakowania, ale trudno się nie zorientować). Z drogi widać rzekę – z tej wysokości płynąca nią woda zwykle ma kolor jasnozielony. W tej okolicy szosa pokonuje wykute w skale tunele oraz bardzo ostre zakręty.

Eco Tours

- ▶ Kolašin, ul. Djokić
- ▶ www.eco-tours.co.me
- ▶ biuro oferuje m.in. spływy po Tarze

Hotel Ravnjak

- ▶ www.ravnjak-hotel.com
- ▶ noclegi od 14,50 EUR/os.
(17,50 EUR ze śniadaniem)

Nieco dalej mijamy kolejne miejsce z efektownym widokiem na zakole rzeki, za którym znajduje się zjazd na polanę z autokempingiem i kilkoma drewnianymi bungalowami (Eko Oaza-Tear of Europe).

W tym miejscu dolina się rozszerza i wkrótce docieramy do odkrytego płaskowyżu, na którym położona jest wieś **GORNA DOBRILOVINA**. Znajduje się tu ważny dla historii i kultury regionu żeński **monaster Dobrilovina** z cerkwią św. Jerzego (Sv. Đorđa; pozostałe budynki zespołu nie zachowały się), pochodzący z przetomu

XVI i XVII w. W cerkwi zbudowanej z wapiennych kamieni zobaczymy resztki XVII-wiecznych fresków, a przed wejściem do świątyni charakterystyczną drewnianą dzwonnice.

Poniżej wsi Gorna Dobrilovina po drugiej, prawej orograficznie stronie Tary, ściany kanionu formują ogromne, niemal pionowe zerwy – to tzw. **Tarske stijene** (Tarskie Ściany), ciągnące się na odcinku kilku kilometrów.

W okolicznych skałach znajdują się dwie jaskinie: Manastirska i Šalintrača. W **Jaskini Manastirskeje** (Manastirska pečina)

w 1870 r., czyli jeszcze w czasach tureckich, rozpoczęła działalność pierwsza szkoła podstawowa w regionie. W **jaskini Šalintrača** (Šalintrača pečina), również w okresie okupacji, wyrabiano proch z węgla i saletry. Nieco dalej na północ, 200 m powyżej lustra Tary na zachód od osady Premčani, stoi samotnie cerkiew **monasteru Dovolja**. Jego dzieje sięgają początku XVI w., lecz obecnie można zobaczyć tylko jego ruiny. Wznosi się tu też niepozorna cerkiew Zaśnięcia Najświętszej Marii Panny (Uspenja Presvete Bogorodice), odbudowana w 2005 r.

Za wsią Gorna Dobrilovina kanion ponownie się zwęża. Szosa biegnie przeważnie blisko rzeki, mijając punkty widokowe i tunele. Po przejechaniu 20 km dość niespodziewanie dojeżdżamy do słynnego **mostu na Tarze**.

Przy moście działa **restauracja i motel Tara** – obecnie centrum raftingowe, które organizuje spływy rzeką. Atrakcją jest przejazd tyrolką przez kanion (na drugą stronę) – za takie doświadczenie trzeba zapłacić 20 EUR, a przedtem odstać nawet pół godziny w kolejce chętnych.

Dalej nad Tarą, nieco ponad 1 km za mostem, znajduje się jeszcze niewielki **monaster św. Archaniola na Tarze** (Sv. Arhandela na Tari) z XV w. (dojście z brzegu rzeki lub szutrową drogą ze wsi Đurđevića Tara).

Rzeka Tara łączy się z Pivą, dając początek Drinie, w miejscowości Šćepan Polje. Znajduje się tam również przejście graniczne z Bośnią i Hercegowiną na trasie z Nikšića do Sarajewa.

W sezonie w okolicy mostu przyjeżdża dużo turystów – nie jest łatwo o miejsce parkingowe czy wolny stolik w restauracji, jednak wspaniały widok wynagradza niedogodności.

Eko Oaza-Tear of Europe

- ▶ Dobrilovina
- ▶ www.eko-oaza.me

Kamp „Most”

- ▶ Budečevica, Đ urđevića Tara, Žabljak
- ▶ www.tarakularaft.com
- ▶ noclegi, wyżywienie, spływy, wycieczki samochodem terenowym, jazda konna, trekkingi górskie i wspinaczka skałkowa

Monaster Ostrog

To jeden z głównych ośrodków duchowych Serbskiej Cerkwi Prawosławnej, a nawet całych prawosławnych Bałkanów. Kompleks składa się z dwóch monasterów – Dolnego i Górnego, który został wbudowany w pionową skałę.

W monasterze panuje bardzo podniosła, religijna atmosfera. Codziennie ściągają tu z całego obszaru byłej Jugostawii pielgrzymi różnych wyznań. Klasztor to właściwie dwa osobne kompleksy: Dolny i Górny.

Monaster Dolny Ostrog stanowi swego rodzaju zaplecze dla Górnego. W jego skład wchodzi: **cerkiew Świętej Trójcy** (Sv. Trojice), dwa budynki mieszkalne oraz sklep z dewocjonaliami. Nieco wyżej znajduje się *konak* – noclegownia dla pielgrzymów.

Głównym centrum duchowym jest jednak wyżej położony (20–30 min pieszo) **monaster Górny Ostrog** wbudowany w zagłębienie pionowej skały masywu Prekornicy. Znajdują się tu **cerkwie-kaplice Świętego Krzyża** (Časnoĝ Krsta) i **Wprowadzenia Bogurodzicy do Świątyni** (Vavedenja Svete Bogorodice u Hram). W drugiej przechowywane są czczone przez bałkańskich prawosławnych relikwie św. Wasyla Ostrońskiego Cudotwórcy (Sv. Vasilija Ostroškog), założyciela monasteru.

Jak głosi tradycja, przed założeniem kompleksu jaskinia, którą obecnie zastania cerkiew Świętego Krzyża, była siedzibą eremity Isajja. Cerkiew Świętego Krzyża w monasterze Górnym została zbudowana w 1665 r. Mniej więcej w tym samym

czasie powstała druga świątynia. Obie ozdobiono freskami w 1667 r. Pochodzili stąd dwaj święci: św. Sawa i św. Wasyl Ostroński Cudotwórcza. Ich relikwium przypisuje się cudowne działanie uzdrawiające.

Do monasteru najwygodniej dojechać **samochodem**. Droga, wąska i miejscami stroma, wije się ciasnymi serpentynami. Ogólnodostępny parking (płatny) znajduje się nieco poniżej monasteru Górnego, do którego doprowadza wyłożona kamieniami dróżka (10 min podejścia).

Spacerem do monasteru

W okolicy monasteru Ostrog można dotrzeć autobusem z Podgoricy lub Nikšićia. Autobusy zatrzymują się na głównej szosie przy miejscowości Bogetići. Tutaj na zmiernych do monasteru czekają taksówki i prywatne samochody oferujące dalszy transport (10 EUR). Alternatywnie można wybrać dość długi spacer (11 km, ponad 400 m przewyższenia). Będziemy mieli wtedy aż nadto czasu, żeby podziwiać widoki i zamienić kilka słów z mieszkańcami wioski, którzy chętnie zaopatrują pielgrzymów w wodę. W ostateczności po drodze można łapać „okazję”.

Wizytę w monasterze najlepiej zaplanować w dzień powszedni, aby uniknąć grup wycieczkowych i zamieszania, które psuje nieco atmosferę tego miejsca.

Autorzy przewodnika: Krzysztof Bzowski, Draginja Nadažin, Maciej Niedźwiecki, Grzegorz Petryszak, Maciej Żemojtel

Redaktor prowadzący: Katarzyna Leja

Redakcja: Magdalena Matyja-Pietrzyk, Ewa Binda

Korekta: Ewa Binda

Opieka techniczna: Katarzyna Leja

Skład: Łukasz Karolewski, Justyna Matak

Opracowanie kartograficzne: Magdalena Kroczak

Źródło pochodzenia danych kartograficznych:

© OpenStreetMap contributors; www.opendatacommons.org/licenses/odbl

Projekt graficzny serii: Ewa Jarocka

Projekt okładki: Ewa Jarocka; materiały graficzne na okładce zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock Images LLC

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli. Autorzy oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autorzy oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?beczr1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I

ISBN: 978-83-283-5588-0

Copyright © Helion, 2019

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

Podróżowanie stało się dla wielu z nas synonimem stylu życia. Niezależnie od tego, kim jesteś, z kim i w jaki sposób najchętniej spędzasz wolny czas, w każdej części świata znajdziesz coś dla siebie. Sięgnij po przewodnik z serii **travel&style** i przekonaj się, jak różnorodne możliwości oferuje.

Jeśli jesteś amatorem lokalnych smaków, przyjrzyj się informacjom oznaczonym ikoną **travel&food**.

Jako rodzic małego dziecka, zwróć uwagę na strony opatrzone frazą **travel&family**.

Propozycje aktywnego spędzania czasu odnajdziesz w sekcji **travel&active**.

Bardziej spokojnego odpoczynku szukaj pod znakiem **travel&relax**.

Pasjonuje Cię życie i historia mieszkańców odwiedzanego regionu? Skup się na **travel&culture**.

Kochasz dziką przyrodę? Specjalnie dla Ciebie przygotowaliśmy atrakcje **travel&nature**.

Udanej podróży!

Czarnogóra

Wspaniałe rzeczne kaniony, klify, fiordy, skaliste góry, jeziora, gaje oliwne i winnice – to wszystko można odnaleźć w pełnej kontrastów Czarnogórze. Dźwięk cerkiewnych dzwonów konkuruje tu ze śpiewem muezynów, a przy stołach zastawionych pysznymi daniami lokalnej kuchni można się raczyć zarówno stowińską rakiją, jak i wybornym winem. W dodatku wszystko to mieści się na powierzchni 22-krotnie mniejszej od Polski... Każdy szukający przygód turysta znajdzie tu coś dla siebie!

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900

 Bezdroża

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane:
• <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
• <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 730 96 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ebookpoint^{PL}

cena: 52,90 zł

ISBN 978-83-283-5588-0

9 788328 355880